

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 914/22
2.3.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Весне Станковић, председника већа и судија Сање Агатоновић и Весне Секулић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ..., чији је пуномоћник Ђорђе Шекуларац, адвокат из Београда, Др Александра Костића 10, против туженог Града Београда, кога заступа Градско правобранилаштво из Београда, Тиршова 3, ради накнаде штете, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 3329/20 од 4.11.2021. године, исправљене решењем истог суда П 3329/20 од 24.12.2021. године, у седници већа одржаној дана 2.3.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 3329/20 од 4.11.2021. године, исправљена решењем истог суда П 3329/20 од 24.12.2021. године, у првом, другом и четвртном ставу изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 3329/20 од 4.11.2021. године, исправљеном решењем истог суда П 3329/20 од 24.12.2021. године, првим ставом изреке дозвољено је преиначење тужбеног захтева из поднеска од 24.6.2021. године. Другим ставом изреке делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати за умањење опште животне способности износ од 200.000,00 динара, за претрпљене физичке болове износ од 150.000,00 динара и за претрпљени страх износ од 100.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од дана пресуђења 4.11.2021. године, па до исплате. Трећим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев преко досуђених, а до тражених износа за претрпљене физичке болове и за страх до износа од по 250.000,00 динара, а за умањење опште животне способности до износа од 300.000,00 динара, све са законском затезном каматом од дана пресуђења 4.11.2021. године, па до исплате. Четвртим ставом изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у

износу од 150.100,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Благовремено изјављеном жалбом тужени је побијао првостепену пресуду због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права у првом, другом и четвртом ставу изреке. Трошкове другостепеног поступка одређено је тражио.

Испитујући правилност првостепене пресуде у побијаном делу, сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” број 72/11...18/20), Апелациони суд је оценио да жалба туженог није основана.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде у потврђујућем делу је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, тако да се она неосновано побија указивањем на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац, старости 81 годину, повређен је дана 21.12.2018. године, приликом пада на пешачком прелазу у Суседградској улици. Било је хладно, пао је снег, носио је зимске ципеле с крампонима и када је дошао до раскрснице, прелазећи пешачки прелаз оклизнуо се на лед прекривен снегом, пао и том приликом повредио леву руку. Отишао је код лекара у КБЦ Бежанијска коса, где су констатовали прелом левог ручног зглоба, стављен је гипс, који је носио три недеље, а након тога је ишао на рехабилитацију.

Према налазу вештака ортопеда – трауматолога, тужилац је приликом пада задобио прелом доњег крајка жбичне кости лево. Након повређивања трпео је болове јаког интензитета у трајању од 2 сата, а након тога болове средњег интензитета у трајању од 15 дана, па су уследили болови слабог интензитета у трајању од наредна два месеца, који се не могу искључити ни сада повремени. Код тужиоца као последица повређивања са ортопедско - трауматолошке стране постоји умањење опште животне активности од 10%, које се огледа у смањеној толеранцији на тежа физичка оптерећења и напрезања која би укључивала леви ручни зглоб и шаку. Повређивање није имало за последицу наруженост. Према налазу вештака психијатра тужилац је приликом пада на улици претрпео примарни страх високог интензитета у трајању од једног минута, јер је проклизао на леду, изгубио равнотежу, полетео у ваздух, био је ван контроле, беспомоћан и сам, а ударац је био јак, преплавио га је шок и бол, није могао да се помери и уплашио се за живот. Секундарни страх високог интензитета трајао је око 2 часа, тужилац је медицински опсервиран, имобилисан, трпео је јаче болове и није могао да спава, секундарни страх средњег интензитета трајао је око 2 недеље и у том периоду је морао да буде подвргнут ревизији имобилизације, физикалним третманима током којих је перманентно трпео јаке болове и био је веома забринут за исход лечења и функцију руке. Секундарни страх ниског интензитета трајао је још око 6 недеља, а изазвао га је хронични бол, напор и ограничење у свакодневним активностима. Код тужиоца са психијатријске стране нема умањења опште животне активности.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је у складу са члановима 154 став 1, 158, 170 став 1, 172 став 1, 185 став 3 и 200 Закона о облигационим односима и члановима 228 и 231 став 1 Закона о парничном поступку, разматрајући приговор недостатка пасивне легитимације оценио да је исти неоснован, с обзиром да је чланом 25 Одлуке о одржавању чистоће (важеће у моменту повређивања тужиоца) прописано да су за чишћење јавних површина из тачке 2-10 члана 4 одговорни непосредно корисници тих површина, односно правна и физичка лица којима су те површине поверене на управљање, коришћење или одржавање, уколико за поједине површине није одредбама ове одлуке или посебним прописима другачије одређено, а пошто је до повређивања тужиоца дошло на пешачком прелазу у Суседградској улици за чије одржавање је, које између осталог обухвата и уклањање снега и лега, одговоран је тужени Град Београд имајући у виду да на основу члана 49 наведене одлуке врши надзор над предузећима којима је то овлашћење поверио. Оценио је да на страни туженог постоји одговорност за причињену штету тужиоцу.

Висину правичне новчане накнаде за претрпљену нематеријалну штету првостепени суд је одмерио применом критеријума из члана 200 Закона о облигационим односима и оценом свих околности конкретног случаја, те је обавезао туженог да тужиоцу за умањење опште животне способности исплати износ од 200.000,00 динара, за претрпљене физичке болове износ од 150.000,00 динара и за претрпљени страх износ од 100.000,00 динара, све са припадајућом каматом у складу са чланом 277 Закона о облигационим односима почев од дана пресуђења до исплате, а одбио је као неоснован тужбени захтев у делу преко досуђеног за претрпљене физичке болове и страх до траженог износа од по 250.000,00 динара и за умањење опште животне способности преко досуђеног до траженог износа од 300.000,00 динара.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку у потврђујућем делу разлоге које у целости прихвата Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Правилно је првостепени суд сходно члановима 199 и 200 Закона о парничном поступку дозволио објективно преиначење тужбе из поднеска тужиоца од 24.6.2021. године.

Неосновани су жалбени наводи о погрешној примени материјалног права код оцене приговора недостатка пасивне легитимације на страни туженог, указивањем да у складу са чланом 184 Закона о облигационим односима предузећа и друга правна лица која врше комуналну и другу случајну делатност од општег интереса одговарају за штету ако без оправданог разлога обуставе или нередовно врше своју услугу, а тужени не обавља комуналну делатност, већ је јединица локалне самоуправе, те је обављање комуналних делатности обезбедио оснивањем јавних комуналних предузећа или поверавањем обављања комуналних делатности другим предузећима.

Одредбом члана 184 Закона о облигационим односима прописано је да предузећа и друга правна лица која врше комуналну или другу сличну делатност од општег интереса одговарају за штету ако без оправданог разлога обуставе или

нередовно врше своју услугу.

Одредбом члана 2 став 1 Закона о комуналним делатностима (“Службени гласник РС”, број 88/11, 104/16 и 95/18) прописано је да су комуналне делатности у смислу овог закона делатности пружања комуналних услуга од значаја за остваривање животних потреба физичких и правних лица код којих је јединица локалне самоуправе дужна да створи услове за обезбеђење одговарајућег квалитета, обима доступности и континуитета, као и надзор над њиховим вршењем, а ставом 3 тачкама 10 и 11 истог члана прописано је да су комуналне делатности поред осталог одржавање улица и путева, као и одржавање чистоће на површинама јавне намене, док је чланом 3 тачком 10 прописано да комуналне делатности из претходног члана обухватају, поред осталог одржавање улица и путева у градовима и другим насељима извођење радова којима се обезбеђује несметано и безбедно одвијање саобраћаја и чува и унапређује употребна вредност улица, путева, тротоара, платоа и слично, а тачком 11 прописано је да је одржавање чистоће на јавним површинама чишћење и прање асфалтираних, бетонских, поплочаних и других јавних површина.

Одредбом члана 25 тачка 8 Статута града Београда (“Службени лист Града Београда” број 39/08, 6/10 и 23/13, “Службени гласник РС”, број 7/16 -одлука УС) прописано је да Град преко својих органа, у складу са Уставом и законом уређује и обезбеђује услове обављања и развоја комуналних делатности, обезбеђује организационе, материјалне и друге услове за изградњу, одржавање и функционисање комуналних објеката и за техничку и технолошко јединство система, одлучује о начину обављања комуналне делатности, оснива јавна предузећа или обављање тих делатности поверава друштву капитала или предузетнику, уређује опште услове одржавања комуналног реда и мере за њихово спречавање, врши инспекцијски надзор у комуналној области у складу са посебном одлуком Скупштине града Београда и уређује друга питања у вези са обављањем комуналне делатности.

Одредбом члана 4 тачка 1 Одлуке о одржавању чистоће (“Службени лист града Београда” бр. 27/02 ... 19/17) прописано је да су јавне површине, између осталог, улице (коловоз, тротоар) и саобраћајнице у насељу, а чланом 5 став 1 прописано је да одржавање чистоће обавља јавно комунално предузеће које оснива Скупштина града Београда.

Имајући у виду наведено и цитиране одредбе, правилно је првостепени суд закључио да је тужени пасивно легитимисан пошто одговара за избор лица коме је поверено вршење комуналних делатности, па не може бити ослобођен од одговорности за накнаду штете уколико организација којој је поверено вршење комуналних делатности исте нередовно обавља или их уопште не обавља. Постојање неочишћеног леда и снега на пешачком прелазу несумњиво доказује да се ови послови нису вршили на одговарајући начин и због тога тужени Град Београд одговара за пропусте својих комуналних служби.

Тужени уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности, а оснивање комуналних предузећа или закључење уговора не искључује одговорност туженог. Одговорност туженог није везана за кривицу, већ за насталу штету, за коју одговара по принципу објективне одговорности, јер је делатност туженог од општег

интереса и тужени одговара за избор лица коме је поверио вршење комуналних послова, а посебно ако ти послови нису обављени адекватно, као у конкретном случају.

Полазећи од правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања правилно је првостепени суд закључио да у конкретном случају постоји узрочно-последична веза између поступања туженог и настале штете по тужиоца. Првостепени суд је правилно утврдио све околности под којима је тужилац повређен и на тај начин, супротно наводима жалбе, утврђена је узрочно - последична веза између штете коју је тужилац претрпео и пропуста туженог да на адекватан начин обезбеди обављање комуналне делатности да пешачки прелаз на путу буде очишћен од снега и леда.

Неосновано се жалбом указује да тужилац није доказао да је конкретну повреду задобио падом на леду, јер је првостепени суд из исказа тужиоца утврдио начин и место повређивања, а који исказ је прихватио као и искрен, логичан и убедљив, док је на туженом био терет доказивања тврдњи да није било снега и леда на пешачком прелазу где је тужилац повређен, односно да је исти био очишћен, а није предложио прибављање извештаја од надлежних служби. Осим тога, из медицинске документа и налаза вештака произлази да је тужилац повреду задобио приликом пада.

Неосновано се жалбом указује да првостепени суд није оценио постојање доприноса тужиоца настанку штете - да ли је исти био опрезан у кретању и да ли је пружио довољно пажње коју су захтевали временски услови, јер доказима које је тужени у том смислу сходно члану 7 став 1 Закона о парничном поступку и члану 228 истог закона био дужан да предложи и приложи до закључења главне расправе нису поуздано потврдили постојање објективних околности или могуће непажње тужиоца из ког разлога је првостепени суд правилном применом материјалног права закључио да се тужени не може ослободити одговорности за насталу штету нити иста може бити умањена доприносом тужиоца, будући да он својим понашањем није допринео настанку штете – имао је адекватну обућу за временске услове, а пешачки прелаз где је повређен није био очишћен од снега и леда.

Неосновани су жалбени наводи о погрешној примени материјалног права- одредбе члана 200 Закона о облигационим односима, приликом одлучивања о накнади нематеријалне штете за претрпљени старих и умањење животне активности указивањем да страх није оставио умањење опште животне активности на психијатријској основи, нити је исти био истовремено интензиван и дугог трајања, а у погледу накнаде нематеријалне штете за умањење опште животне активности вештак психијатар није утврдио да код тужиоца постоје душевни болови као основ за одређивање накнаде.

Страх је психички осећај и последица неке опасности или кризне ситуације у којој се нашло лице које га доживљава. Страх претставља посебан вид нематеријалне штете, па оштећеном припада правична накнада нематеријалне штете ако суд нађе да околности случаја, а нарочито јачина страха и његово трајање до оправдава.

Умањење животе активности као посебан основ за накнаду штете због душевних болова обухвата сва ограничења у животним активностима оштећеног - уз појачани напор или под посебним условима, што зависи од тежине последица повреде,

а што проузрокује душевне болове, због чега се оштећеном досуђује новчана сатисфакција. Приликом одлучивања о основу и висини накнаде, суд јачину и трајање бола цени на основу налаза вештака о проценту умањења животне активности и последицама истог, узимајући у обзир околности конкретног случаја.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у конкретном случају трпео примарни страх високог интензитета у трајању од једног минута, секундарни страх високог интензитета у трајању око 2 сата, секундарни страх средњег интензитета у трајању од око две недеље, и секундарни страх ниског интензитета у трајању од шест недеља. Код тужиоца постоји због задобијене повреде смањена толеранција на тежа физичка оптерећења и напрезања која би укључивала леви ручни зглоб и шаку, због чега је код истог умањена општа животна активност за 10%.

Првостепени суд је правилно у складу са чланом 200 став 2 Закона о облигационим односима тужиоцу досудио накнаду нематеријалне штете сразмерно значају и обиму повређеног добра и у складу са циљем коме служи, при чему се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, а нижим износом не би се постигао циљ новчане накнаде и тужиоцу пружила сатисфакција.

На досуђене износе, правилно је првостепени суд у складу са чланом 277 Закона о облигационим односима, тужиоцу досудио законску затезну камату од дана доношења првостепене пресуде, с обзиром да се висина накнаде нематеријалне штете одређује према критеријумима и вредностима новца у време суђења, када и доспева, па до исплате.

Приликом доношења одлуке Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже јер су без утицаја на могућност дугачијег пресуђења.

Правилном применом чланова 153 и 154 Закона о парничном поступку првостепени суд је одлучио о трошковима парничног поступка, с обзиром на исход спора и постигнут успех странака, чију висину је определио сагласно одредбама Адвокатске тарифе и Таксене тарифе важећим на дан пресуђења.

На основу изложеног, применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Председник већа-судија
Весна Станковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић